

Aætla at friða Koltur fyri seyð

Ög harvið fáa eina mynd av, hvat kann vaksa í Føroyum

— Tað er ein gamal tanki hjá okkum á Náttúrugripasavninum at friða eina litla oyggj í Føroyum og nýta hana sum visindaligt øki. Vit hugsaðu ikki, at tað fór at bera til, men tað frættist, at bóndin segði festið frá sær, fóru vit aftur at arbeiða við hugskotinum, sigur Jóhannes Johansen, leiðari á Náttúrugripasavninum.

Náttúrugripasavnið hevur tosað við Føroya Fornminnisavni og Føroya Forngrípafelag um ætlanina, og tey taka undir við uppskotinum, tí byggin sjálf er eisini verd at friða.

Beint fyri jól skrivaði Náttúrugripafelagið til

Føroya Jarðarráð og mælti til at friða Koltur.

Spyrja fyrst festarvingarnar

Treytin fyri, at ætlanin kann setast í verk er, at ongin nýggjur festari tekur við. Systikinini hjá bóndanum, sum er fluttur, hava festirætt. Hevur ongin teirra hug at taka við festinum, kann Jarðarráðið friða oynna, tí øll oyggin er almenn jørð.

Betri oyggj enn Koltur kann ikki hugast til hetta endamálið. Oyggin er litil, 2,5 ferkilometrur og ber ikki meira enn 160 seyðir. Tað er tí ikki serliga stór útreiðsla at taka seyðin

av. Nakað av slaktineytum hevur eisini verið.

— Oyggin er sera fjølbroytt viðvíkjandi vakstrarlendum og livilíkindum hjá plantum og djór-um. Oyggin er 478 metrar høg.

— Vit hava áður hugsað um at stíka øki av, so seyður ikki slapp til, men tað gevur ikki sama úrslit, tí eitt stík kann altíð fara, og so er seyðurin skjótur, sigur Jóhannes Johansen.

Fyrst og fremst skal seyðurin takast av. Ætlanin er so at gera visindaligar kanningar og fylgja við, hvussu gróðurin broytist og harvið eisini djóralívið, tá seyður ikki er og bitur. Hetta er ein

langtíðarætlan — kanska 100 ár fram í tíðina. Ut frá tí hevði eisini fingist ein hylling av, hvussu oyggjarnar sóu út, áðrenn fólk og fæ kom til Føroya á sinni.

Mynd av fortíðini

Jóannes Johansen væntar ikki, at gróður og djóralív verða sum fyrri 1000 árum síðan. Men visindaligar kanningar kunnu siga nakað um gongdina frá gamlari tíð. Tað kann ikki hugast, at trø fara at vaksa. Trø hava ongantið vaksið á teimum smáu oyggjunum, sigur Jóhannes Johansen. Men tað

verður ríkari gróður, sum í gjáum.

Hann sigur, at visindafólk úttanlands ofta spyrja, hvi vit ikki gera álvara av at friða eina oyggj. Av tí at áhugi eisini er fyri ætlanini í øðrum londum, skuldi borið til at fingið stuðul til arbeiðið úr grunnum í øðrum londum, sigur Jóhannes Johansen.

Nøkur nágreinilig ætlan er ikki gjørd enn, tí fyrst má spurningurin greiðast, um nakar nýggjur festari tekur við. Náttúrugripasavnið hevur hugsað sær, at fólk verður sett á oynna til at rokja bygningarnar, sláa og gera annað arbeiði í sambandi við at varðveita byggin.

Visindaligt arbeiði

Ætlanin er so at fylgja gjølla við, hvat hendir við

gróðrinum og djóralívinum er fyri ár. Tað hevði verið partur av visindaliga arbeiðinum hjá teimum, sum eru í starvi hjá savninum, og um summarið kundu skeið verið hildin í Koltri fyri lívfrøði- og jarðfrøðislandi. Útlendsk visindafólk kundu eisini sloppið at arbeiði í Koltri við stnum kanningarararbeiði. Hús eru í byggin.

Jóhannes Johansen heldur, at ferðafólk framvegis kundu sloppið út í Koltur, sjálvt um oyggin verður friðað. Eingin vandi er, um ferðaleiðarar eru við.

Náttúrugripasavnið biðar nú eftir svari frá Føroya Jarðarráði. Føroya Landsstýri er kunnað um ætlanina, men tað er Føroya Jarðarráð, ið tekur avgerðina.

randi

Mentanarnevndin í Norðurlandaráðnum:

Mæla til starv í Føroyum

8. mars í fjør legði Jákup Lindenskov fram uppskot í Norðurlandaráðnum um at gera ein barnabókastovn fyri tey smáu máløkini, t.v.s. Føroyar, Grønland og samisku økin.

Endamálið við ætlanini er at tryggja útgávuna av føroyskum, grønlenskum og samiskum barna- og ungdomsbókum, so børnini hava meira at lesa á egnum máli. Sum er koma ikki nógv barna- og ungdomsbókur út á hesum málum, men ávirkanin av fremmandum málum er stór. Við sinamilum samstarvi kundi verið bót um hetta, varð sagt í grundgevingini fyri at leggja uppskotið fram.

Uppskotið hevur síðan verið til ummælis hjá

ymsum stovnum og felagsskapum í hinum Norðurlondum. Øll eru samdum, at okkurt eigur at verða gjørt fyri at styrkja barnabókaútgávuna á føroyskum, grønlenskum og samiskum. Tað helt mentanarnevndin í Norðurlandaráðnum eisini, men hon helt tað ikki vera rætt at fáa ein stovn afturat.

Men nú tykist okkur at henda í málinum. Mentanarnevndin hevði fund týsdagin, og har luttók Marita Petersen, lögtingskvinna, sum føroyskt umboð.

— Tað hjálpti óivað, at føroyskir skulabókavørðar høvdu gjørt eina størri frágreiðing um, hvussu stóran týdning tað hevur fyri málini at styrkja

Marita Petersen, lögtingskvinna, var føroyska umboðið á fundinum týsdagin í mentanarnevnd Norðurlandaráðsins

barnabókaútgávuna á hesum málum. Mentanarnevndin kom fram til, at betri er at seta slíkt virksemt í gongd við ein verandi stovn í Føroyum, og tað gevur møguleikan fyri at seta eitt starv í Føroyum, sigur Marita Petersen.

Ætlanin er at samskipa útgávuna av barna- og ungdomsbókum á teimum

trimum málum, sum ger útgávuna biligari, og eisini betur at fylgja við, hvat kemur út í hverjum landi sær.

3. mars kemur málið fyri í Norðurlandaráðnum, og verður málið samtykt har, fær Norðurlandski Ráðharrastovnurin boð um at fara til verka.

randi

Tunnusláing á sjógvi

Kongafiskurin tveitast í land

A sjeypa ári skipar Tórshavnar Frøskmannafelag í dag fyri tunnusláing á sjónum. Tað verður úttan fyri Bursatanga klokkan 13.30.

Øll, sum hava frøskmannabúna, kunnu verða við í tunnusláingini hjá frøskmannafelagnum, ikki bert limir. Hini árinu hava umleið 20 frøskmenn verið við.

Tunnusláingin fer fram á tann hátt, at ein lastibilur heldur eina tunnu í krana út frá brúnni.

Kattar ráðast sjógv, og tí verður tað ein kongafiskur, sum vinnur og fær steyp.

Kongafiskurin verður síðan tveittur í land.

Rættiliga nógv fólk plaga at hyggja eftir hesi tunnusláingini. Tey fáa væntandi eisini annað skemt at siggja.

Tey, sum ætla sær við at sláa, skulu mæta í hølunum hjá Tórshavnar Frøskmannafelag kl. 13 í dag.